

DÉLI HIRLAP

20
fillérSzerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. Rökk Szilárd-utca 9.
Minden közleményünk utánnomása tilosFőszerkesztő: Dr. DÉNES JÓZSEF
Felelős szerkesztő: PUSZTA BÉLAMegjelenik minden nap déli 12 órakor
ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egy évre 60, félévre 30,
negyedévre 15 K, egy óra 5 K.20
fillér

A BÉKE

Hittük volna-e, hogy a békétől is reszketni fogunk?

Évszázadokon át szenvedtük a germán szomszédságot, a német uralmat. Mindig nyugatra néztünk, francia és angol barátságról, szövetségről álmotunk. Nem kellett a német sem testünknek, sem lelkünknek, sohasem szeretttük, majdnem mindig gyűlöltük. Nem lehet az a végzetünk, hogy mindig azokkal szövetezzünk, akik idegenek lelkünknek és azokkal verekedzünk, akiket szeretünk...

Homályos, elmosódó, inkább sejtelmes, mint öntudatos gondolatunk csak egy ponton tud bizakodva megnyugodni: Wilson elnök alakján. Ez az ember a háboru során az örök történelem számára épített piécesztált magának. Vajjon feljut-e oly magasságba, hogy azon a talapzaton helyet foglalhasson? Elhaló szívveréssel figyeljük...

Benne bizunk, hogy a nagy magyar történeti bifurkációtól bennünket megszabadít. Végzetünk volt századokon keresztül, hogy a germán faji expanzió szférájába sanyúlódjunk. Német volt a király, ki ur volt rajtunk, a hadsereg, mely szabad akaratunkat béklyóba verte, a diplomáciánk, mely nagy szimpátiánkat csirájában megfojtotta.

A germán évszázados pántok most lepattantak megsínyelt testünkről, szabad a szívünk, a lelkünk akarása. Mit a mostoha századok megvontak tőlünk, ime lehetséges. Bizton föloldhatjuk lelkünket a nagy nyugati népekkel való kulturközösségben...

De értsék meg jól az urak Párisban. Ha darabokra vagdálnak bennünket minoris kulturájú népek mohó térvágyának kielégítésére, ha már a jelenben megfojtják azt a jövőt, melyben minden nemzetnek joga van bizakodni, — ugy a végső kétségbeesés vad erővel sodor ismét bennünket abba a germán hatalmi szférába, mely eddig csak nyers erejével tudott bennünket magához láncolni.

Egy kis ország kelet és nyugat határán fordulópontján áll történetének. A nagy pillanatot várja, hogy szívét és eszményeit követve, a nagy Nyugathoz csatlakozzék.

Párison mulik most, hogy mindez valóra váljék. És minden attól függ, hogy a béketanácskozás döntésében a wilsoni eszmény ölt-e testet? Mi hiszünk és remélünk. Bizunk abban, hogy még az utolsó pillanatban is ott a zöldasztalnál az emberi közösség nagy gondolata kerül ki győztesen.

Poincaré megnyitotta a békekonferenciát

Páris, január 20.

Hivatalosan jelentik: Poincaré elnök a békekonferencián megnyitó beszédében ezeket mondta:

— Az ellenség álnok szándékai már teljesen bizonyítva vannak. A titkos cinkossággal egymáshoz kötött központi hatalmak, abban a reménységben, hogy Európában és mindjárt ezután az egész világon magukhoz ragadhatják a vezető hatalmat, a leggyűlöletesebb ürügyet találták ki, hogy Szerbia testén keresztül gázolhassanak és utat törjenek maguknak Kelet felé. Ugyanakkor megtagadták legünnepesebb kötelezettségeiket, hogy Belgium testén keresztül utat törjenek maguknak Franciaország szívéhez. Miután evvel a két felejtelen gonosztevettel megnyitották a támadás útjait, örökös túlkapásai legelőbb is Anglia, Franciaország és Oroszország elleni erő kifejtésén törtek meg. Ha a sors sokféle fordulása után karddal győztek le azok, akik karddal akarták győzni, ezért csak önmagukat okolhatják. Vakságuk taszította őket romlásba.

— Az emlékezősek világossága mellett teljes határozottsággal mutatkoznak azok a végső következtetések, amelyeket önöknek, uraim, ebből a háborúból le kell vonniok. Az önök népei egymásután vetették magukat a harcba. A valóság szerint a veszedelemben levő jognak siettek segítségére. Németországon kívül Nagybritannia és Franciaország is biztosították Belgium függetlenségét, Németország azonban meg akarta semmisíteni Belgiumot, míg Nagybritannia és Franciaország megesküdtek rá, hogy megmentik. Így állt egymással szemben mindjárt az ellenségeskedések kezdetén és így állt egymással szemben teljes ötven hónapra át két ellentétes gondolat: az önkényes uralom gondolata, amely nem akart elismerni semmiféle ellenőrzést és korlátot és az igazságosság gondolata, amely egyesegyedül csak azért támaszkodik a fegyverre, hogy elhárítsa vagy lehetetlenné tegye az erőszak visszaéléseit.

Amerika beavatkozása

Poincaré ezután ismertette, miként avatkozott egymás után a háboruba Anglia, Olaszország, Románia, Görögország, Japán, Portugália, Kína, Brazília és a többi amerikai és ázsiai állam. Majd így folytatta:

Az amerikai Egyesült-Államok beavatkozása több volt katonai és poli-

tikai eseménynél, szuverén ítélet volt ez, amelyet a történelem mondott ki egy szabad nép nagy szellemének és első hivatalnokának útján arról az óriási felelősségről, amelyet a borzalmas az emberiséget szétmarcangoló harc fűzött a népek magukra. Az Egyesült-Államok nemcsak azért vetették harcba flottájukat és szerveztek hatalmas hadseregeket, hogy a német nagyravágyás merész állmalval szemben megvédjék magukat. Nem, hanem azért és főképpen azért, hogy a szabadság eszményeit megvédjék, amelyekre egyre nagyobb árnvétot borított a császárisas. Európa leánya, Amerika átkelt az Oceánon, hogy kiszabadítsa édesanyját a rabszolgaság jármának megalázó terhetől és hogy megmentse a civilizációt, véget akart vetni a legnagyobb gyalázatnak, a szuverén népek följegyzett.

A győzelem tökéletes

— Autokratikus kormányok, amelyek külügyminisztériumaik és vezérkaraik titkos szobáiban előkészítették a világuralom ostoba programját, megállapított órában eleresztették ellenállásra gyáva farkait és megfújták a vadászkürtöt. Ezek az emberek nem törődtek sem a hagyományokkal, sem a népek akaratával, sem a plogárok életével, a nők becsületével, sem pedig a közérkölesnek és a magánérkölesnek azokkal az elveivel, amelyeket mi az egész háboru folyamán nem tévesztettünk szem elől.

— Miközben a harc lassankint elterjedt a föld egész felszínén, innen is, onnan is megütötte fülünket a láncok zörgése és a leigázott nemzetiségek hozzánk fordultak, szabadítsuk ki őket évszázados fogságukból, sőt ők maguk is lerázták a jármot, hogy nekünk segítsenek. A föl-támadt Lengyelország csapatokat küldött nekünk, a cseh-szlovákok Szibériában vívták ki szabadságukat, az olaszok pedig a függetlenséghez való jogukért harcoltak. A délszlávok, az örmények, Szíria népe és a Libanon mentén lakó arabok, mind-ezek az elnyomott népek, amelyek oly hosszú ideig voltak tehetetlenségre kárhóztatva és amelyek a már történelmivé vált igazságtalanságba beletródtak: a mullnak mindezek a vértanui, a meggyötört lelkiismeretű, szabadságuktól megfosztott népek ismét föl-támadtak, amidőn meghaltották fegyvereink zaját és félénkon-

fordultak természetes védelmezőik felé.

— A háboru ilyenképpen az eredeti szándékkal ellentétben lassan-lassan egyre nagyobb arányokat öltött és a szó szoros értelmében az emberiségnek a jog védelméért folytatott kesztes hadjáratává vált. És ha van valami, ami megvigasztalhat abban a szenvedésben, amelyet a háboru ránk hozott, e vigasz csakis az a gondolat, hogy a mi győzelmünk egyuttal a jog győzelmét jelenti. E győzelem tökéletes, mert az ellenség csak azért kérte a fegyverszünetet, hogy ezzel a különben elkerülhetetlen katonai összomlást megakadályozza.

A győzelemből le kell vonni a következtetéseket

— Önökön mulik már most, hogy e tökéletes győzelemből az igazság és a béke érdekében megfelelő következtetéseket vonjanak le. E hatalmas föladat sikeres befejezése érdekében Önök, Uraim, e nagy törvényszékre egyelőre csak a szuverén népek kívánták meghívni, a semlegeseket pedig csak olyan mértékben, amennyire az ő érdekük is tekintetbe jöhet. Azon a nézetten voltunk, hogy a béke föltételeit meg kell állapítani, mielőtt még azokkal közlik, akik ellen sikeres küzdelemre egyesültünk. Az a szolidaritás, amely bennünket a háboru alatt egyesített és amely fegyverünket győzelemre vitte, fön fog állni és fön kell állania mind a tárgyalások alatt, mind pedig a szerződés aláírása után.

— Nemcsak kormányok vannak itt képviselve, itt szabad népek gyűltek egube. A veszedelmek megpróbálatásaiban kölcsönösen megismerték egymást és megtanulták azt, hogy segíteniök kell egymást. E népek azt kívánják, hogy tegnapi szívélyes viszonyuk arra szolgáljon, hogy a holnap nyugalma is biztosítsa.

Mindenki kapja meg, ami megilleti

— Mindjárt a fegyverszünet elején Önök hirdették annak föltétlen szükségességét, hogy egyesülniök kell azoknak, akik ama nagy erkölcsi és politikai igazságok oltalma alatt állanak, amelyeknek Wilson elnök volt fenkölt tolmácsa. Föladatukat abban látják, hogy az igazság fényét minden-hová eljuttassák. Csak az igazságot fogják keresni, még pedig

azt az igazságot, amely nem ismer kegyenceket, igazságot a területi kérdésekben, igazságot a pénzügyi problémákban, igazságot a gazdasági kérdésekben. Amit azonban a megsértett igazság elsősorban követel, az ama népek és emberek kártalanításában, a pusztítások jóvátételében áll, akiket kirabolják, akiket hántalmaztak. Amidőn Önök föllátták ezt az igazságos követelést, nem a gyűlölet szavának, nem a meggon-dolatlan megtorlás ösztönös érze-tének engedelmességeknek, hanem leginkább azt a kettős célt tartják szem előtt, hogy mindenki kapja meg azt, ami megilleti, másrésztől a bűnösök, amidőn nem ma-radnak büntetlenül, ne bátorittas-sanak gonoszított megisméltlé-sére. Az igazság azt követeli, hogy biztosítékok teremtsenek arra nézve, hogy a támadó szellem, amely a bűnösöket megrontotta, ne térjen vissza többé. És csak észszerű, ha e biztosítékokat min-denekelőtt azok a népek kapják, amelyek leginkább ki voltak téve a támadásnak és fenyegetéseknek és annak még mindig ki lehetnek téve, azok a népek, amelyek ismét-ten abban a veszedelemben fo-rogtak, hogy az ilyen időről-ldőre megisméltendő inváziók áradatá-ban elmerülnek.

Az igazság kizárja a hódítást

Az igazság kizárja a hódítá-sokra, az imperializmusra vonat-kozó álmokat, a nemzeti akarat figyelmen kívül hagyását és egyes tartományoknak az államok kö-zötti fölcserelését olyképpen, mintha azoknak lakói csupán tár-gyak, sakkfigurák volnának. El-multak azok az idők, amikor még a diplomaták összeülhettek, hogy tekintélyükkel az asztal egyik sar-kán ismét helyreállítsák a csá-szári uralmak térképét. Ha a vil-ág térképének megváltoztatásáról van szó, ugy ez a világ népeinek nevében történik, azzal a föltétel-lel, hogy híven érvényre juttatják a népek kívánságait, tiszteletben tartják a kicsiny és nagy nem-zetek önrendelkezési jogát egy-aránt és azt a nemzeti és vallási kisebbségek szent jogával össz-hangba hozzák.

— Óriási földadat lesz, a tudomány-nak és a történelemnek segítségé-vel megadni az összes népeknek a lét minden anyagi és erkölcsi eszkö-zét, azon népeknek, amelyek most államokat alakítanak, azoknak, ame-lyek szomszédaikkal egyesülni ki-vánnak, azoknak is, amelyek egy-mástól különálló egységekre oszla-nak, ugyszintén azoknak, amely újra föléledt hagyományaik szerint újból kívánják szervezni államukat, végül azoknak a népeknek, melyeknek meg-adták a szabadságot, vagy amelyek-

nek rövidesen meg fogják azt adni. Hiszen nem akarjuk ezeket a népe-ket új életre kelteni csak azért, hogy azonnal halálraítéltekké legyenek. Önök valamennyien azt óhajtják, hogy művük itt is, mint egyébüti, gyümölcsöző és maradó legyen.

A népek szövetségét az entente fogja megvalósítani

— Egyidejűleg a szövetség és nagy-hatalmak által elfogadott javaslatok 14. szakasza értelmében fogadjuk a népek általános szövetségét, amely a népjogok elleni újabb támadások-kal szemben a legnagyobb biztosíté-keket fogja nyújtani. Ez a nemzet-közi egyesülés a jövőben nem irányul senki ellen, eleve nem zárja el ka-puát senki elől, minthogy azonban azt oly népek alakítják, amelyek a jog védelmében fölládozták magukat, alapelveit és alaptételeit ezektől a népektől fogadják el és ezek fogják fölláttani a föltételeket, amelyeknek szövetséges tagjai, úgy a mostaniak, mint a jövőben belépők, magukat alávetni tartoznak. A lefolyt véres évek borzalmas rázkódásai után az emberiséget az a hő óhaj hatja át, hogy a szabad népek szövetsége ré-vén biztosítsa magát egyszer s min-denkorra az ősidőkbe való vad ösz-tönök újraéledése ellen. Halhatatlan nagy dicsőség fűződik azon népek és

férfiak neveihez, akik ezen hatalmas az emberiségbe vetett bizalomtól át-halott, a testvériség érzésétől el-elte munkában közreműködnek és akik-nek gondja lesz, hogy a jövőben a békét megszabadítsák mindazon tényezőktől, amelyek alkalmasak vol-nának azt megvalósítani vagy meg-

A német császári uralom gyalázzal végződött

— Pontosan 48 év előtt, 1871. január 18-án proklamálta a ver-saillesi kastélyban a német inváziós hadsereg a német császári birodal-mat. Ott követelt rablőhadjáratának zsákmányaként két francia provin-ciát. Az első fölszentelés tehát már svökerében hordozta a bajt és ala-pítónak büne folytán magában hordotta halálának csiráját. Az igaz-talanságból született német császári uralom gyalázzal végződött. Most egybegyűltek az államok, hogy is-mét jövétvegek a bajt, amelyet föl-idezett és megakadályozzák abban, hogy új bajt okozhasson.

— Uraim, az önök kezében nyug-szik a világ jövője.

— Ezek után pedig magukra ha-gyvom nagy horderejű tanácskozá-saikban és a párisi konferenciát megnyitottnak jelentem ki.

A békekonferencia első ülésének lefolyása

Clemenceaut választották a tárgyalások elnökévé

Páris, január 20.

(A Magyar Távírási Iroda jelentése.) Már délután két óra tájban hatalmas tömeg hullámozott a külügyminiszeri palotája előtt. Az épület előtt két szá-zad gyalogság foglalt állást. Ujságírók, fényképezészek és mozgófényképopera-tórok nagy számban voltak jelen.

Két óra harminc perckor érkeznek az első delegátusok és bevonulnak az ülé-s-terembe.

Háromnegyeddháromkor érkezik meg Wilson elnök, akit a csapatok tiszte-l-géssel fogadnak. Az elnököt Posson jegyzőkönyvvezető fogadja. Wilson a fényképezészek és mozgóképoperatórok kérésére rövid ideig állva marad a pa-lota előtt, majd fölmege a lépcsőn, melynek felső fokán Pichon fogadja. Wilson szívélyes kézzszoritással üdvözli Pichont.

Az ujságírókat beengedik a megnyitó ülésre. Csoportonként egy karzatra osztják szét.

Husz perccel utóbb lép a terembe Poincaré elnök. A patkóalakban elren-dezett asztalnál az asztalfőn foglal hely-lyet, ahol a három amerikai küldött és Wilson ül. Poincaré jobboldalán Lloyd George és a brit küldöttek, baloldalán a többi hatalmak küldöttei foglalnak helyet. Az összes résztvevők száma hetvenkettő.

Poincaré csengő hangon olvassa be-szédét. A jelenlevők fölemelkednek ülő-helyükről és figyelemmel hallgatják szavait. A beszéd végétől a küldöt-tek ismét leülnek és a tolmács angolra fordítja le a beszédet. A fordítás befe-jeztével Poincaré fölkel, az összes dele-gátusokkal kezét szorít és eltávozik a teremből.

Clemenceau elfoglalja az elnöki szé-keket és közli, hogy napirend szerint a végleges elnök lesz megválasztandó.

Wilson elnök végleges elnökül Cle-menceaut ajánlja, a francia köztársas-ság, valamint a Clemenceau iránti hó-dolat jeléül.

— Franciaország, mondotta, részölt a hódolatra szenvedé-seivel és nagy áldozataival. De nemcsak Franciaországnak ma-gának akarunk ezzel hódolni, hanem veze-ő államférfiainak és kormányának is. Amióta Cle-menceau áll e kormány élén, bá-mulattal adóztunk annak az irányynak, amelyet működésével követett. Vele dolgozván, meleg rokonérés töltöt el minket iránta. Hiszen mindnyájan ugyanazt akarjuk. (Clemenceau igenlőleg int.)

Lloyd George szintén Clemenceaut ajánlja végleges elnöknek.

— Hódolni akarunk ezzel — mondotta — annak az ember-nek, aki mindazokon az értekez-leteken, amelyeken résztvevünk, mindig a legfiatalabb volt. Fran-ciaország ifjai közül ő a legna-gyobb. Gyakran vitáztunk együtt, olykor nem voltunk ugyanazon véleményen és min-dig azzal az élénkséggel vitáztunk, amely a keltákat jellemzi. hiszen mindkeppen kellők va-gyunk. De most ne veszítsük az időt, a világ a békét szomjuzza és a munkát. És Clemenceau sem engedné meg az időfecsérlést, mert hiszen ő tudja, hogy a leg-nagyobb szóközi képesség az, amely az ügyek elintézését siet-teti. Egy másik ok, amiért őt kell választanunk, az a megvitatatlan bátorság, amelyet Clemenceau ne-héz napokban tanusított. Ő az ő nagy népének megtestesült bátor-sága és energiája.

Sonnino Olaszország nevében né-irány szóval szintén hozzájárult ahhoz,

hogy Clemenceau választassék elnök-ké. Az indítványt egyhangulag elfoga-dják. Az öt nagyhatalom mindegyike egy-egy alelnökkel szerepel az elnök-ségben. Dutasto nagykövet az értekez-let főtitkára. A nagyhatalmak mind-egyike egy-egy titkárt jelöl ki. A szövetségi közti szerkesztőbizottság kiküldé-sét is elhatározzák.

Clemenceau élénk hatással fogadja az iránta megnyilatkozó rokonérzést.

— Wilson és Lloyd George urak baráti érzülete — mondotta — meghat, mert ebből újabb bi-zalmat merítek fáradozásaim si-kere iránt. Nagy és szép becs-vág az, amely minket eltölt. El-akarjuk kerülni annak a katasz-trófiának a megisméltlődését, amely vérrel áztatta a világot. Egyetértésben kell maradnunk, hogy a népeknek szövetsége élet-képes legyen. Nekünk már nem a területek békéjét kell megalko-tunk, hanem a népek békéjét. Igyekezünk e programot gyor-san és jól megvalósítani.

Clemenceau hozzátette, hogy ami a háboruért viselendő felelősséget illeti, két kiváló jogászhoz intézett kérdést a büntetőjogi felelősség tekintetében. Jelentésüknek egy-egy példányát min-den delegátus kezébe fogja kapni. Érintette továbbá az elnök azokat a felelősségi kérdéseket, amelyek a há-boru folyamán felmerültek, valamint a nemzetközi törvényhozás kérdését, amelyre nézve az összes hatalmakat emlékirat előterjesztésére hívja fel. A nemzetek szövetségének kérdése a leg-közelebbi ülés napirendjének az első tárgya lesz.

Clemenceau elnök kérdi azután, van-e valakinek észrevétele, majd meg-jegyzi:

— Teljes egyetértésben kívánunk működni.

Senki sem óhajtván szólni, az elnök délutáni fél öt órakor az ülést bezárja.

Az ülés után Clemenceau hosszabb ideig beszélgetett Wilsonnal, Lloyd George-szal és Sonninoval.

A béketárgyalások elnöksége

Páris, január 20.

(Havas.) A békekonferencia alelnö-kökeiv a következőket választották meg: Lansing, Lloyd George, Orlando és Saionji márk. Főtítkárrá Dutastát választották. Titkárokká Clarket és Grewet (Amerika), Harriow (Nagy-britannia), Gauthier (Franciaország), Aldabranti gróf (Olaszország), Szadao-Szaburi (Japán).

A mandátumok vizsgálatára kikül-dött bizottságba a következőket vá-lasztották: White (Amerika), Balfour Arthur (Anglia), Jules Cambon (Fran-ciaország), Sonnino (Olaszország), Keishiro Mutsai (Japán).

A szerkesztői bizottságba a követke-zőket választották: James Brow-Scott (Amerika), Hurst (Anglia), Formar-chant (Franciaország), Ricci Busanli (Olaszország), Szunisho Napeka (Ja-pán).

A HÉTEN JELENIK MEG!
Forradalmi figurák

Pásztor József kacsigató
tréfái és szatirai a
ma' helyzettől
Ára 80 f.

ARULJÁK MINDENÜTT!

A Déli Hirlap ügye

Válasz Az Újságnak és Budapesti Hirlapnak

A Déli Hirlap szerkesztőségének mozgalma, mely tegnapelőtt oly váratlan erővel robbant ki a nyilvánosságra, kétségtelen szimpátiát váltott ki úgy a sajtó, mint a nagyközönség széles rétegeiben. Az a sok üdvözlő levél, amivel a közönség napról-napra tömegesen keres fel bennünket, konkrét bizonyossága annak a rokonérzésnek, mellyel olvasóink tábora mozgalmunk iránt viselkedik. Ezzel szemben Az Újság és a Budapesti Hirlap a magántulajdon és a sajtószabadság elleni támadásnak minősíti mozgalmunkat.

E fanyar megítélésekre kötelességünk pár szóval reflektálni.

A szerkesztőség a végsőkig ment el abban a törekvésében, hogy az új vezetők tulajdonjogán ne essen csorba. Tárgyalásokat kezdett Pallavicini örökössal.

A gróf megnyugtató nyilatkozata után, hogy nincs mögötte klerikális tőke és hogy a lap eddigi irányán nem akar változtatni, hajlandók is voltunk arra, hogy az ő rezsime alatt tovább dolgozzunk. Mikor azonban azt az információt szereztük, hogy Bangha érdekelve van a lapvásárlásban, ez a tény végzetes helyzetet teremtett. Kiderült, hogy Pallavicini maga se független. Olyan tőkét vett igénybe, mely még az ő esetleg legjobb hiszemű szándékait is máról holnapra illuzióriussá lehet. A lap iránya és az új tőke színe közötti kiálló kontraszt egyébként lehetetlenné tette a további együttműködést.

A szerkesztőség az elé a dilemma elé került, hogy vagy megadja magát s bérnőként lesz a fekete lapnak, vagy pedig az utcára kerül. Egyiket se tette. Sarkára állt és maga vette a saját sorsát a kezébe. A végzettség készítette erre. Szándékai azonban tiszták. A vevők tulajdonjogát respektálja. A befektetett tőke visszafizetése iránt már is megtörtének a szükséges lépések. Ez iránt már tárgyalások is vannak folyamatban.

Készségesen elismerjük azonban, hogy illesmi az Újságnál vagy a Budapesti Hirlapnál nem fordulhat elő, ahol egyes munkatársak tiszteltetelmőt egváni kivételektől eltekintve, olyan hajlékony a lelkek diszpozíciója, mint nálunk, ott egy igen vézetes irányváltozásra legfeljebb kitérnének az ablakon, hogy esik-e az eső s a konzervatív céllal megkezdett vezércikket egyszerűen forradalmi tendenciával írják tovább. Láttuk ezt a forradalom első napjaiban. Értjük tehát, miért csodálkoznak felettünk.

Hiszen mozgalmunk értékeléséhez elsősorban érzék kell, olyan érzék, mely óbelölük már régen kivészelt. Készséggel elismerjük: lapvásárlás-hoz joga van a konzervatív sajtónak is. Vélemény az ő véleményük is, melynek tpp ugy joga van a napvilághoz, mint

a miénknek. Ha azonban sajtóorgánusra van szükségük, úgy ne eskényeszenek az ellentétes táborban s ne szorítsanak ezzel egy egész szerkesztőséget kétségbeesztő dilemmákba. Mit szólnának ahhoz konzervatív körökben, ha például egy demokrata érdekeltség stómanok ulján egy szép napon az alkotmányt megvásárolná s annak szerkesztőségétől máról-holnapra szélső hangulatokat követelne?

Mindebből csak az a tanulság, hogy ha Banghaék lapot akarnak vásárolni, úgy vegyék meg az Az Újságot vagy a Budapesti Hirlapot, de a Déli Hirlapnak hagyjanak békét.

Festetich hadügyminiszter vádbeszéde

Festetich Sándor volt hadügyminiszter előtt távozása alkalmából megjelentek a hadügyminisztérium osztályvezetői és csoportfőnökei és búcsút vettek tőle. Festetich Sándor a szónoknak adott válaszában a többi közt ezeket mondotta:

— A pártokon kívül és felülről hadsereg megerteremtését nálunk felelőtlen elemek akadályozták meg, olyan szervek, melyek minduntalan túllépték törvényes hatáskörüket, átvették ezredekre parancsnokságát, visszatartottak minisztériumi futárokat, megakadályozni igyekeztek, hogy a hadügyminiszter közvetlen érintkezésbe is lépjen a katonasággal. Ez az eljárás diszkreditálta a bizalmiférl-rendszert és a katonatanács mint kiválóan fontos jóléti intézmény jelentőségét és végeredményben lehetetlenné tette az egész hadügy kormányzást. Őszintén meg kell mondanom, ezekkel az üzemekkel szemben éppen a polgári pártok részéről nem részesültem kellő támogatásban. Ma, amikor kiléptem már a függetlenségi pártból és amikor nem vagyok többé miniszter, amidőn tehát visszanyertem régi szabadságomat és függetlenségemet, minden skrupulus nélkül mondhattam el ezeket. Azt is meg kell mondanom, hogy végzetlenül megnehezítette munkámat az a szellem amely ellenforradalmárnak bélyegzi meg azt, aki igazi hadsereget akar teremteni. Amikor köszönetemet fejezem ki a tisztviselői karnak, mely velem együtt dolgozott, kérem önöket, ugyanolyan bizalommal támogassák utódomat, Böhm Vilmost is, amilyennel engem támogattak.

Politikai körökben rendkívüli érdeklődéssel várják Pogány kormánybiztos választását, mert nem kétséges, hogy a távozó hadügyminiszter beszédének ele Pogány ellen irányult.

FOVAROSI KELETI ÉS RIBNERIGAZGATÓK

Ma minden este 7/8 óra

Apófferj
Körös Dezső, Kity Star ing és számos elsőrangú variéteslajoz. Előadás kezdete 7/8 órakor.

NEMZETI („ROYAL“) ORFEUM
VII. KER., ERZSÉBEI-KÖRUT 31.

Minden este 6 órakor

ARANYKALITKA
és a kitűnő új műsor!

MOZGÓKÉP-OTTHON
VI., PEREZ-KÖRUT 28. TELEFON: 144-98

Corvin film!

AZ ARANYEMBER
Jókai regénye 5 felv. Első rész. Rendezte Korda Sándor. A műsorban Berecz Oszkár.

VARÁZSKERINGŐ
Strauss operettje 4 felvonásban. Rendezte Körtész Mihály. A főszerepekben Várkonyi Mihály és Lux Margit.

Előadások kezdete: délután 1/4, 7/8 és 1/3 órakor

„Nagy és nemes becsvágy fogott el mindnyájunkat“

Clemenceau győzelmi beszéde — Mi a programja a konferenciának?

Páris, január 20.

— Ezek után áttérünk a napirendre.

A napirend első kérdése:

A háború okozóinak felelőssége.

A második kérdés

a büntetési rendszabályok a háború alatt elkövetett bűntettekért.

A harmadik kérdés ez:

a munkának nemzetközi törvényhozással történő szabályozása.

Valamennyi hatalmat kérjük, hogy e három kérdéstről emlékiratot terjesszenek elő. Azokat a hatalmakat, amelyeknek érdekkörük korlátozott, szintén kériük, hogy mindazokról a területi pénzügyi vagy gazdasági jellegű kérdésekről, amelyek őket különösen érdeklik, emlékiratot nyújtsanak át. Az itt képviselt összes népek kifejtették követeléseiket, nemcsak a saját országukra vonatkozóan, hanem az általános érdekeket is. Kérjük, hogy az emlékiratokat a legrövidebb határidőn belül nyújtsák át.

— Ha nincs észrevétel, a programot elfogadottnak jelentem.

— Még csak a legközelebbi napirendjét kell közölnöm. E napirend első tárgya

a nemzetek szövetségének kérdése.

(Havas.) Elnöki székfoglalójában Clemenceau többek között a következőket mondotta:

— Minél nagyobb volt a véres katasztrófa, amely Franciaország leggazdagabb részeinek egyikét elpusztította és tönkretette, annál alapsabbnak és szebbnek kell lennie a kár jóvátételének, nemcsak a közönséges értelemben vett jóvátételnek, ha így szabad magamat kifejeznem, hanem annak nemesebb és felelősebb értelemben vett jóvátételnek, amelyre törekednünk kell, hogy végre valahára felszabadítsuk a népeket a lelketlen nyomás alól. Nagy és nemes becsvágy fogott el mindnyájunkat és kívánunk, hogy fűradásunkat siker koronázza.

— Néhány nappal ezelőtt a kamarában is kijelentettem és itt is ismételnem kell: siker csak akkor lehetséges, ha mindnyájan szilárd egyetértésben maradunk egymással. Mindent alá kell rendelnünk annak, hogy szorosabb egyesítés szükséges a népek között, amelyek részt vettek a nagy háborúban. A nemzetek szövetsége jme itt van. Im, önkön van megadva. Önökön mulék, hogy életrehívják. Wilson elnök mondta, semmi sincsen, amit ezért föl ne költsen áldozni és semmi sincsen, amihez hozzájárulni készek ne volnánk.

Az előkonferencia napirendje

A szövetségekhez intézett közzönő szavak után Clemenceau úgy folytatta:

Liberalis és demokratikus szellemet az egyházba!

Vass János vallásügyi miniszter programjáról

(A Déli Hirlap tudósítójától.) Vass János vallásügyi miniszter ma délelőtt az egyházi személyekkel és egyházlázószokkal tanácskozásokat folytatott a minisztérium kettéválasztásának előkészítése tárgyában és ennek módosatail minden szempontból behatóan megbeszélék. Holnap néptörvény jelenik meg a minisztérium kettéválasztásáról. A törvény szövege egészen rövid lesz és azt tartalmazza, hogy az 1848. III. t.c. módosítást szenved és a közoktatásügyi minisztériumot kettéosztják.

Vass János miniszter programjáról a következőkben nyilatkozott a Déli Hirlap munkatársa előtt:

— Nem akarok általános körben mozgó ideákat felvetni és nem vagyok a nagy kijelentések embere, inkább a céltudatos munka lesz a programom. Haladéktalanul hozzá akarok fogni a munkához és többet produkálni, mint beszélni. Az összes kormányzati ágak közül a legnagyobb örömmel és lelkesedéssel a vallásügyi tárcát vállaltam. Ismerem a nehézségeket, meg kellene azonban tagadnom egyéniséget, ha azoktól visszariadnék és számítok az illetékes tényezők jóakaratu támogatására is, hogy velük egyetértőleg az új korszellemnek megfelelő átalakításokat egyházi téren is keresztül vigyük. Az egyháznak progresszív irányban kell ha-

ladnia, a liberális és demokratikus szellemet akarom bevinni az egyházba. Természetesen szem előtt fogom tartani azt, hogy az államéletben a katolikus egyháznak minenkör domináló szerepe volt. Hangsúlyozom azonban, hogy a hitélet doymáiival kapcsolatos kérdéseket nem kívánom érinteni és azokat kerülni fogom.

A Károlyi-párt feloszlata eikerülhetetlen

(A Déli Hirlap tudósítójától.) A függetlenségi párt válsága dolgában nem történt semmi új. Változatlan a radikális régi tagok elhatározása, hogy a párt mai összetételében nem maradhat fenn, a párt feloszlata elkerülhetetlen és a legrövidebb időn belül új pártot kell alakítani. Ezzel szemben a mérsékelték azon fáradoznak, hogy a párt egységét megővják és legfeljebb a pártba belépett, de nem kívánatos elemeket akarják kitessékelni. Ennek azonban az a nehézsége, hogy a párt választmányában többségben vannak a reakciós elemek.

A mérsékelték ma délelőtt tanácskoznak vezérükkel, Lovászy Mártonnal, míg a régi radikális Károlyi-pártiak az este folyamán találkoznak.

Az új kormány letette az esküt

Károlyi a kormány feladatairól

(A Déli Hírlap tudósítójától.) Az új kormány tagjai vasárnap délelőtt...

minden idejét a munkának szentelhetni. Rámutatott arra, hogy a kormány halaszthatatlan teendője...

Az amerikai bizottság elutazása. Coolidge tanár vasárnap délelőtt Storey...

Egy holland zugsbank garázdálkodása Magyarországon. A Déli Hírlap néhány héttel ezelőtt részletesen beszámolt...

Az Angol-Osztrák Bank tisztviselői ultimátumot intéznek az igazgatósághoz. A budapesti pénzintézetek...

Az angol-osztrák bank kivételével. A bank tisztviselői kara szambaton tartott nagygyűlésükön elhatározta...

Egy kis diák utazása a csehszlovák államot át. Szarvasról jelentik: Lustyik Lajos, a sarvasi főgimnázium...

Egy kis diák utazása a csehszlovák államot át. Szarvasról jelentik: Lustyik Lajos, a sarvasi főgimnázium...

Szétverték egy ellenforradalmi gyűlést. Néhány nap előtt a főváros utcáin plakátok jelentek meg...

Kozma Nándor temetése. Tegnap délelőtt temették el Kozma Nándort, fiatalon elhunyt hírlapíró-társunkat.

Kozma Nándor temetése. Tegnap délelőtt temették el Kozma Nándort, fiatalon elhunyt hírlapíró-társunkat.

Az aranymember filmen. (Várútszínház.) Szezenációs műsor a Mozgó-kép-Orchestra.

Nem kell többé a székre állni, anélkül is lát minden gyerek a Színház és Divat Kisembere Színházában...

Nem kell többé a székre állni, anélkül is lát minden gyerek a Színház és Divat Kisembere Színházában...

Konferáló-iskolát tart Nagy Endre folyó hó 21-én, kedden, délután 1/3 órakor...

KRISTÁLYPALOTA (Revü-színház) Szerecsen-u. 35. Tel. 120-77. Kezdeté pont 1/6 órákor

TROCADERO VII. kerület u. 77. Tel. József 45-70. 5 órai teakabare

KIS KOMÉDIA (FOLIES CAPRICE) VI. kerület u. 18. sz. Igazgatók: Rott-Steinhardt. Tel. on 14-22

Nagymező-u. 22-24 szám. TELIKERT Telefonszám: 167-25 000. Minden este fel 6 órákor

BÖRGYÓGYÁSZATI és KÖZMETITIKAI SZAKMINTÉZET. Dr. Bárony Miklós és Barta Julia VII. ker., Erzsébet-körut 44. szám

NYUGAT-MOZGÓ TERÉZ-KÖRUT 41 : TEL. 71-62. Hatfőtől—szerdaig

KOLDUS GRÓFNŐ Regényes történet 4 felv. Gunda Tolmács és Klara Wietz felléptével.

Stella-sütőpor 65 gr. prima áru, rövid ideig még detail. Stella-gyár, VII., Rottenbiller-utca 46. sz.

Baba-Kelengyét. kivesszé használat korek megvételre. Levéleket „Urinából” a kiadóhivataltba

Dr. Walter szemindriuma. Budapest, V. II. Rákóczi-ut 51. (Telefon József 23-89).

BETÖRÉSMENTES. betárazható értékesleányokat (postán is szállítható) szállít Parkos és Társas Írástudásgyár, Budapest, VI., Lehel-utca 8.

MUBUTOR. kizá 0lag elsőrendű! Lapidés Mór és Pia asztalos áruvagy, Bpest, Bőrsa-u. 73

Vizvezeteki javítások! Pogány (telefon: József 1-18) Budapest, VII., Ukká Szilárd-u. 60

„WEISS” SZAK-ORVOSI rendelő intézet: VII., Dohány-utca 39. szám. Rendel: d. e. 11-1, d. u. 4-7-ig

Értessitük a kárpitos mestereket, hogy f. hó 21-én, kedden d. u. 5 órákor az egyesület helyiségében (Drexler kávéház) Közmunka kiosztása végett jelentkezzanak

WÄGNER. országoserte elismert elsőrendű magyar hangszer- és beszélőgépek gyártása. Budapest, VIII., József-körut 13.

Fuvó-frotkita. A hangverseny-trombita igényhünya fújható, 20 primhangot és 4 kisértó akkordos foglat magában. Fiuma hívtelben, 12 állenyűvel, tokkal, iskolátval

Okarina. Ezen új és kedvelt hangszer a fuvókákhoz hasonló rendkívül kellemes hangot ad. Kévs grahoriantal legtrüvidebb idő alatt képesé vált rajta játszani. Ára 4, 5 és 6 K-261 20 K-19. Iskola ingyen

Kérjen a saját érdekében fényképes hangszertárjegyzéket ingyen és bérmentve! Megrendelésekor előleg küldendő. — Jóvátszott vagy törött hanglemeket is árért megveszünk. Ugyeljen a Wagner névre, hogy műszere be ne tévedjen!

Hanglemezeket, régi vagy töröttet, mig az anyaghiányt tart, legmagasabb áron vesz és cserél Wagner Hangszerárúház Bpest, VIII., József-körut 15. Fiókület Ráday-u. 18. Tel.: József 35-92.

